

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет готельно-ресторанного та туристичного бізнесу
Кафедра права, психології та сучасних європейських мов

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів
освітнього ступеня

бакалавр

молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору

2018

галузі знань

05 Соціальні та поведінкові науки

шифр і назва галузі знань

спеціальності

053 Психологія

шифр і найменування спеціальності

освітня програма
/ спеціалізація

Психологія

назва освітньої програми / спеціалізації

статус
дисципліни

вибіркова

обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2019 рік

Розробник:

Казарова Ганна Миколаївна,
Старший викладач, кандидат психологічних наук

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

02.09.2019 р.

підпис

Г. М. Казарова

ініціали та прізвище

Керівник (гарант)
освітньої програми

Шайхлісламов Земфір Рафікович
доцент кафедри права, психології та
сучасних європейських мов, кандидат
психологічних наук, старший науковий
співробітник

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

02.09.2019 р.

підпис

З. Р. Шайхлісламов

ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
кафедра права, психології та сучасних європейських мов

назва кафедри

протокол від 02.09.2019 р. № 1.

Зав. кафедри

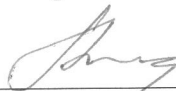
підпис

М. М. Топоркова

ініціали та прізвище

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії
інституту, протокол від 02.09.2019 р. № 1.

Голова методичної комісії

підпис

Л. І. Літвін

ініціали та прізвище

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціологія» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування фахових компетенцій, розуміння сутності соціального життя та соціальної структури суспільства, а також навичок аналізу соціальних явищ і процесів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є суспільство як цілісний організм, соціальні механізми його функціонування та розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на знаннях навчальних дисциплін «Філософія», «Правознавство», «Економічна теорія», «Загальна психологія» та є основою для подальшого засвоєння професійних навчальних дисциплін, таких як «Психологія управління», «Соціальна психологія з курсом етнопсихології», «Вікова та педагогічна психологія», «Психологія сім'ї».

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності;

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення;

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК 11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

фахових компетентностей:

ФК 4. Вміння здійснювати психологічну діагностику, консультацію, корекцію, реабілітацію клієнтів і надавати психологічну допомогу працівникам організації;

ФК 12. Здатність усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики;

ФК 14. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

програмних результатів навчання:

ПРН 4. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань в т. ч. з використанням інформаційнокомунікаційних технологій;

ПРН 5. Здійснювати реферування наукових джерел, обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки;

ПРН 7. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, вміння дотримуватися процедури дослідження;

ПРН 9. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії, формулювати розгорнутий аналіз та тези досліджень;

ПРН 18. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Соціологія як наука про суспільство

Визначення соціології, її предмет та об'єкт. Підходи до структури соціології, загальнонаукові методи та конкретно-наукові методи. Функції соціології: Значення соціологічного розв'язання соціально-економічних і політичних проблем модернізації українського суспільства.

Тема 2. Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку

Теоретичні та соціальні передумови виникнення соціології. О. Конт - засновник соціології. Класичний тип науковості, основні принципи класичної методології. класичний тип науковості, основні принципи некласичної методології. Методологічні засади марксистського вчення про суспільство. Українська соціологія: історія та сучасність, проблематика сучасної вітчизняної соціології.

Тема 3. Соціологічна теорія суспільства

Поняття суспільства. Соціальна структура. Соціально-класова структура суспільства, стратифікаційна теорія суспільства. Історичні типи соціальної стратифікації. Соціальні групи, їх види. Соціальна мобільність: визначення поняття, умови, причини. Соціальна мобільність в Україні. Загальносоціологічні концепції суспільного розвитку.

Функціоналістський та конфліктологічний підходи до суспільного розвитку. Циклічна теорія розвитку суспільства. Глобалізація в сучасному світі. Суспільні рухи.

Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків

Визначення особистості в соціології. Розрізнення понять «людина», «індивід», індивідуальність», «особистість». Рольова теорія особистості. Поняття «соціальний статус» «соціальна роль». Поняття соціалізації. Стадії процесу соціалізації. Поняття ресоціалізації.

Тема 5. Девіантна поведінка та соціальний контроль

Поняття девіації. Проблеми оцінки девіації. Загальна характеристика основних соціологічних теорій девіації: теорія аномії (Е. Дюркгейм), культурного перенесення, конфлікту (марксизм), стигматизації (Е. Лемерт, Г. Бекер, К. Еріксон). Типологія девіацій за Р. Мертоном (інновація, ритуалізм, ретретизм, бунт). Поняття соціального .

Тема 6. Етносоціологія

Предмет етносоціології, причини його виникнення. Поняття етносу. Теорія етногенезу кільова. Рівні етнічної ієрархії. Етнічні процеси: консолідація, асиміляція, інтеграція, різні форми етносу: рід, плем'я, народність, нація. Поняття «етноцентризм», «націоналізм» та «шовінізм». Український етнос: історія, сучасність.

Тема 7. Соціологія сім'ї та шлюбу

Визначення сім'ї та шлюбу. Виникнення сім'ї, життєвий цикл та її історичні етапи. історичні форми шлюбів. Типологія сім'ї. Функції сім'ї. Сучасні проблеми української сім'ї, напрями демографічної політики.

Тема 8. Соціологія масових комунікацій

Поняття «масова комунікація» та «масова інформація». Соціальна природа та історична обумовленість масових комунікацій. Статус мас-медіа. Парадигми вивчення масової комунікації. Постмодерністські перспективи масової комунікації.

Тема 9. Економічна соціологія як наука

Предмет, завдання та функції економічної соціології. Процес становлення економічної соціології у світовий та вітчизняної науці. Поняття «діяльність». Інтерес як мотивація діяльності людини. Поняття господарської культури та влади. Взаємозв'язок економічної соціології з іншими науками. Роль економічної соціології у вдосконаленні торговельно-економічної сфери нашої держави.

Тема 10. Організація і проведення соціологічного дослідження

Поняття соціологічного дослідження. Класифікація видів соціологічного дослідження. Програма дослідження. Вибірка в соціологічному дослідженні. Типи відбору. Методи збирання соціологічної інформації. Анкета - основний інструмент дослідження. Структура анкети. Обробка та аналіз первинної соціологічної інформації. Основні етапи обробки емпіричних даних. Комп'ютерні програми. Підсумкові документи.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Тема дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 1. Соціологія як наука про суспільство	16	2		2		12						18	2				16							
Тема 2. Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку	20	4		4		12						18			2		16							
Тема 3. Соціологічна теорія суспільства	29	4		2		13						19	2				17							
Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків	17	2		2		13						19	2				17							
Тема 5. Девіантна поведінка та соціальний контроль	17	2		2		13						19			2		17							
Тема 6. Етносоціологія	17	2		2		13						17					17							
Тема 7. Соціологія сім'ї та шлюбу	17	2		2		13						17					17							
Тема 8. Соціологія масових комунікацій	17	2		2		13						17					17							
Тема 9. Економічна соціологія як наука	17	2		2		13						17					17							
Тема 10. Організація та проведення соціологічного дослідження	23	4		6		13						19			2		17							
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	26		26		128						180/6	6		6		168							

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2020/2021	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття				26				
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття				26				
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів				128				
	Усього годин				180				
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття			4	2				
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття			2	4				
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів			84	84				
	Усього годин			90	90				
Заочна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах	
		денна форма	заочна форма
Тема 1. Соціологія як наука про суспільство	Соціологія як наука про суспільство	2	2
Тема 2. Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку	Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку	4	
Тема 3. Соціологічна теорія суспільства	Соціологічна теорія суспільства	4	2
Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків	Особистість у системі соціальних зв'язків	2	2
Тема 5. Девіантна поведінка та соціальний контроль	Девіантна поведінка та соціальний контроль	2	
Тема 6. Етносоціологія	Етносоціологія	2	
Тема 7. Соціологія сім'ї та шлюбу	Соціологія сім'ї та шлюбу	2	
Тема 8. Соціологія масових комунікацій	Соціологія масових комунікацій	2	
Тема 9. Економічна соціологія як наука	Економічна соціологія як наука	2	
Тема 10. Організація та проведення соціологічного дослідження	Організація та проведення соціологічного дослідження	4	
Усього		26	6

Лекційний матеріал доступний на навчальному порталі інституту:
<https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=3505>

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачені навчальним планом

5.3. Теми практичних занять

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах	
		денна форма	аочна форма
Тема 1. Соціологія як наука про суспільство	Соціологія як наука про суспільство	2	
Тема 2. Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку	Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку	4	2
Тема 3. Соціологічна теорія суспільства	Соціологічна теорія суспільства	2	
Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків	Особистість у системі соціальних зв'язків	2	
Тема 5. Девіантна поведінка та соціальний контроль	Девіантна поведінка та соціальний контроль	2	2
Тема 6. Етносоціологія	Етносоціологія	2	
Тема 7. Соціологія сім'ї та шлюбу	Соціологія сім'ї та шлюбу	2	
Тема 8. Соціологія масових комунікацій	Соціологія масових комунікацій	2	
Тема 9. Економічна соціологія як наука	Економічна соціологія як наука	2	
Тема 10. Організація та проведення соціологічного дослідження	Організація та проведення соціологічного дослідження	6	2
Усього		26	6

Завдання до практичних занять наведено на навчальному порталі інституту:

<https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=3505>

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування (Матеріали наведені на навчальному порталі інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=3505>).
5. Підготовка доповідей на наукові семінари, засідання наукових гуртків, клубів.
6. Підготовка з обраної теми доповіді, презентації, проведення власного пілотажного дослідження.
7. Контрольна перевірка особистих знань, запитання для самоконтролю.
8. Завдання для самостійної роботи доступні на навчальному порталі інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=3505>

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачені навчальним планом

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)										Підсумковий контроль	Сума	
	Усього	у тому числі за темами											
		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9			Тема 10
2019/2020	60	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)										Підсумковий контроль	Сума	
	Усього	у тому числі за темами											
		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9			Тема 10
2019/2020	60	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: оцінювання на семінарських заняттях, поточне тестування, виконання контрольної аудиторної роботи тощо;
- для студентів заочної форми навчання: виконання індивідуальної контрольної роботи, участь у аудиторних заняттях, тестування.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни «Соціологія» і отримання оцінки за індивідуальне завдання не менш 36 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: екзамен письмовий.
- для студентів заочної форми навчання: екзамен письмовий.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів Харківського торговельно-економічного інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (ОСНОВНА, ДОПОМІЖНА)

10.1. Основна література

1. Курчаба Т. Соціологія : навчально-методичний посібник / Тетяна Курчаба. – Львів : ПП Сорока Т. Б., 2015. – 183 с.

2. Лукашевич М. Соціологія : Загальний курс : Підручник/ Микола Лукашевич, Микола Туленков. – Київ: Каравела, 2017. – 407 с.

10.2. Допоміжна література

3. Вступ до соціології : Навчальний посібник / Л. Г. Сокурянська. – Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2011. – 206с.

4. Горпинич О.В., Соціологія масових комунікацій та медіапланування : навчальний посібник / О. В. Горпинич, А. О. Архипова. – Київ : Державний університет телекомунікацій, 2018. – 255 с.

5. Кононов І. Ф. Теоретична соціологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів: у 2 т. / І. Ф. Кононов. – Київ : Видавництво ДЗ «Київського національного університету імені Тараса Шевченка», 2013. – Т.1. Соціальність та її форми. – 576 с.; Т.2. Сучасні суспільства: структури та процеси. – 336 с.

6. Лукашевич М. П. Соціологія сім'ї: теорія і практика : навчальний посібник. – Київ : ПТК ДСЗУ, 2012. – 186 с.

7. Перегуда Є. В. Соціологія : навчальний посібник / Є. В. Перегуда та ін. – Київ : КНУБА, 2012. – 140 с.

8. Соціологія : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів – 2-ге видавництво, доопрацьоване, доповнене / за загальною редакцією В. І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький національний університет, 2012. – 448 с.

9. Соціологія соціальної роботи: теорія та практика : Підручник – Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2018. – 232 с.